

RECES (38) *sb m*

reces (38), [**ryces**].

-s (8), -ss (1); -fs-, -ss-, -fz- (18), -s- (9) [w tym 8 r. z tekstu transkrybowanego].

Oba e jasne.

sg *N* reces (6). ◇ *G* recessu (9). ◇ *D* recessowi (2). ◇ *A* reces (3). ◇ *I* recessem (4); -em (1), -
(e)m (3). ◇ *L* recessie (8). ◇ *pl* [*N* recessy.] ◇ *G* recessów (1). ◇ *A* recessy (3). ◇ *I* recess(a)mi (1).
◇ *L* recessi(e)ch (1).

Sł stp brak, Cn: reces, Linde bez cytatu: reces.

1. praw. Odroczenie, odłożenie części spraw do następnego posiedzenia ciała ustawodawczego; też dokument zawierający tekst tego odroczenia; *recessus re infecta, reditus causa non iudicata Cn* (35)

a. O sejmie walnym Rzeczypospolitej (35) : *Diar* 25; Gotowiśmy my i byli zawždy i sąśmy teraz tego wszytkiego prosić u KJM, aby się temu, ku czemu ten sjem wedle recesu złożon jest, dosyć działo. *DiarDop* 118; O to WM chcecie targować z nami tem strawnem, abyśmy się z WM zgadzali na ten terażniejszy reces. *DiarDop* 119, 118 [2 r.], 119; Przewroć Kroyniki wżytkie Polłkie/ nie naydziefz áby zá ktorego Krolá kiedy w Polłzce reces był. *OrzRozm C2v; ActReg* 20, 21, 74, 136; A iż od nas Połłowie [...] prošili: ábyłmy tę wżyłtkę łpráwę Vniiéy/ która lie ná tym Wárlzáwłkim Séymie toczyłá/ Recefsem náłzym ku wiadomości ludzkiéy krótce podáli: przeto [...] *SarnStat* 1011.

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy miasta – miejsca zgromadzenia sejm (a. konfederacji) [reces + przymiotnik (8), przymiotnik + reces (1)] (9): ten pirwłszy reces piotrkowski chociaemy ji mieli za dobry i za pewny dosyć jednak tak bezpieczny nie był, aby glosowan być nie miał od WM. *DiarDop* 118, 119; Ktemu [tj. z powodu upłynięcia terminu] w tych Recessiech warszawskim y Wislickim zlecaiąc namowę tego Recesu nieodłożono [...] tych spraw [tj. niepłacenia dziesięciny] do Compositiey *ActReg* 20, 16, 19, 20, 21 [2 r.]; *SarnStat* 1020, 1052.

W połączeniach szeregowych (3): Tákże Conłtucię/ vchwaly [!]/ y recesy Séymowé w mocy zołtáwuiemy. *SarnStat* 1062 [*idem* 1191], 1019, 1191.

Zwrot: »obwarować recesem« (1): zdało się Stanom oboiego narodu y obwarowali toRecessem, aby [...] potrzebom Rptey mogło się dogodzić *ActReg* 133.

Wyrażenie: »reces sejm, sejmowy« (9:2): wszyscy się na to zgodzili, że nie o tym była i propozycja i wota pańskie, o czym sejm być miał wedle recesu sejm pośledniejszego *Diar* 25, 25 [2 r.], 27, 28; podle Conłtuciiey dawnéy przed pánowániem náłzym vczynionéy: y Recefów Séymów przełzłých [...] połtánowienié nižéy opifáné vczyniliłmy. *SarnStat* 851, 1003, 1019, 1021, 1062, 1191; [gdyż my niczego inego się upominamy, jedno tego, co nam Rzeczypospolita obiecała i pełne są rycesy sejmowe pisma o tym *ListyZygmAug* 1570/578].

Szereg: »reces a limitacyja« (1): Spráwiedliwości niemamy/ obrony niemamy/ z Seymow też nic inego nieodnošimy/ iedno Reces/ á Limitácyą. *OrzRozm C2v.*

b. [O synodzie zboru ewangelickiego: Item, osobno było mówiono z starszym Feliksem o x. Lutomierskiego, dlaczego a z ich-li dozwołeniem pieniądze od panów w Wielkiej Polszce wyciągał? [...] Dał się winnym a obiecał, iż tego więcyj nie uczynią. O inszych rzeczach w liście albo w recesie znajdzie się. *AktaSynod* I 202.]

2. praw. *Dokument stwierdzający przekazanie prawa własności [recessus Łac śr] (3)* : Stal łzyę kup myedzi szlachetnyemy pany wyzy opyfzanymy y dali łzoby opifzacz wxzyegi prawnye przet wfzytkyemy przifzyefznyemi, yfz slachetny pán Aguftin ofzowłky, przedal cząftkye Imyeny swego na małym potleřą y sdomoftwem tak yako stoy wreczyefzye *ZapKościer 1588/78, 78 [2 r.]*.

Synonimy: 1. odkład, odłożenie; 2. cesyja.

PP